

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Експертиза творів образотворчого
мистецтва та захист
інтелектуальної власності**

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Другого (магістерського) рівня

**Спеціальність _023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»**

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 _від “13 ”11. 2023_р.**

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Експертиза творів образотворчого мистецтва та захист інтелектуальної власності
Освітня програма	Образотворче мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	1 курс, 2 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6365

1. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Метою вивчення навчальної дисципліни «Експертиза творів образотворчого мистецтва та захист інтелектуальної власності» є вивчення способів дослідження та визначення критеріїв художньої, історичної, етнографічної та наукової цінності творів; ознайомлення із правовими засадами захисту інтелектуальної власності.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- ознайомити студентів із основними правилами проведення атрибуції творів образотворчого мистецтва (встановлення автора твору, періоду створення роботи, приналежність до певної школи тощо);
- ознайомити з критеріями визначення художнього рівня, історичного значення, культурної цінності та стану твору;
- ознайомити із оціночною або страховою вартістю творів, відповідністю друкованої та відеопродукції вимогам законодавства про захист суспільної моралі;
- ознайомити із правовими засадами захисту інтелектуальної власності у мистецькій сфері.

Підсумкова форма контролю-екзамен.

Програмні компетентності.

Інтегральна компетентність (ІК).

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК).

СК 4. Здатність проводити діагностику стану збереженості мистецьких об'єктів, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання у відповідності до вимог сучасної наукової реставрації.

СК 5. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та/або декоративного мистецтва.

Програмні результати навчання.

РН 1. Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.

РН 4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

РН 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

РН 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

PH 11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.

PH 14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

Навчальна дисципліна «Експертиза творів образотворчого мистецтва та захист інтелектуальної власності» тісно пов'язана з іншими гуманітарними навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, зокрема «Менеджмент у сфері культури і мистецтв», «Реставрація творів образотворчого мистецтва», «Методологія наукових досліджень».

Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Експертиза творів образотворчого мистецтва та захист інтелектуальної власності» проводиться у формі екзамену, який передбачений в кінці другого семестру. Навчання оцінюється за 100 - бальною шкалою.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Критерії художньої, історичної, етнографічної та наукової цінності творів образотворчого мистецтва.	Розуміти та розрізняти основні критерії художньої, історичної, етнографічної та наукової цінності творів образотворчого мистецтва.	Письмове завдання
2.	Атрибуція творів образотворчого мистецтва (встановлення автора твору, періоду створення роботи, приналежність до певної школи тощо).	Розуміти особливості атрибуції творів образотворчого мистецтва. Вирізняти характерні ознаки періоду створення роботи, приналежність до певної школи тощо .	Письмове завдання

3.	Передумови впровадження природничих наук в дослідження творів живопису.	Освоїти передумови впровадження природничих наук в дослідження творів образотворчого мистецтва.	Письмове завдання
4.	Комплексне техніко-технологічне дослідження творів станкового живопису.	Знати основні принципи техніко-технологічного дослідження творів станкового живопису.	Письмове завдання
5.	Захист інтелектуальної власності. Основи. Правові засади.	Вивчити основи захисту інтелектуальної власності та його правові засади.	Письмове завдання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	7
Семінарське заняття	28
Самостійна робота	15
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

1. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції					3	4												7
Семінарські з-тя									8	8	4	4	4					28
Самостійна р-та														15				15
Індивідуальні завдання																		
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь					3	4			8	8	4	4	4	15			50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

Конвертація балів у національну шкалу

Лекція -1 бал за заняття		Семінарське заняття – 2 бали за заняття		Семінарське заняття – 4 бали за заняття	
Кількість балів	Національна шкала	Кількість балів	Національна шкала	Кількість балів	Національна шкала
1	5 (відмінно)	2	5 (відмінно)	4	5 (відмінно)
-	4 (добре)	-	4 (добре)	3	4 (добре)

-	3 (задовільно)	1	3 (задовільно)	2	3 (задовільно)
0	2 (незадовільно)	0	2 (незадовільно)	1	2 (незадовільно)

Самостійна робота – 15 балів	
Кількість балів	Національна шкала
14-15	5 (відмінно)
11-13	4 (добре)
8-10	3 (задовільно)
1 -7	2 (незадовільно)

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі екзамену. Екзамен передбачений в кінці 2 семестра.

Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25		Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

6.Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Основна література:

1. Андріанова О. Технологічні дослідження в структурі мистецтвознавчої експертизи. Український мистецтвознавчий дискурс: колективна монографія / За заг. ред. д. і. н. В.В. Карпова; НАКККІМ. Рига: Izdevniecība "BaltijaPublishing", 2020. С.20–70.
2. Андріанова О.Б., Біскулова С.О., Живкова О.В., Тимченко Т.Р., Чуєва К.Є. Наука. Мистецтво. Студії. Освіта. Технологічні дослідження творів мистецтва з колекції музею Ханенків : метод. посіб. Київ: Фенікс, 2019. 40с.
3. Андріанова О. та ін. Технологічні дослідження творів європейської графіки з колекції музею Ханенків НАука. Мистецтво. Студії. Освіта: метод. посібник / Андріанова О., Біскулова С., Перевальський В., Чуєва К., Шостак О. Київ: Фенікс, 2020. 64 с.
4. Біскулова С. Роль АTR-FTIR спектроскопії при проведенні комплексної експертизи творів мистецтва. Український мистецтвознавчий дискурс: колективна монографія / За заг. ред. д. і. н. В.В. Карпова; НАКККІМ. Рига: Izdevniecība "BaltijaPublishing", 2020. С. 87–113.
5. Жердзицький В. Є. Живопис. Техніка і технологія: навчальний посібник / В.Є. Жердзицький. – Х. : Колорит, 2006. – 327 с.
6. Індутний В.В., Чернявська Е.В. та ін. Оцінка культурних цінностей. – К., 2004.
7. Інтелектуальна власність: навчальний посібник у двох частинах / В. Б. Юскаєв. – Суми : Видавництво СумДУ, 2010. – Ч. 2. – 148 с. Ястремська О. Інтелектуальна власність : навчальний посібник / О. О. Ястремська. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. – 124 с.
8. Кісіль Н. В. Експертиза творів образотворчого мистецтва, як об'єктів авторського права: загальні положення та підходи до вирішення експертних завдань / Н. В. Кісіль // Криміналістика і судова експертиза. - 2021. - Вип. 66. - С. 980-994. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2021_66_93.
9. Класифікація і визначення прогнозованої вартості культурних цінностей / За ред. В.В. Індутного. – К., 2003.
10. Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища. / Збірник офіційних документів. – К.: Істина, 2002. – 336 с.
11. Лазебний В. С., Розорінов Г. М., Толюпа С. В. Основи інтелектуальної власності та її захисту / В. С. Лазебний, Г. М. Розорінов, С. В. Толюпа. – К.: Видавництво «Ліра-К», 2011. – 160 с.
12. Опис культурних цінностей у митній документації / За ред. О.Л. Калашникової. – Дніпропетровськ, 2000. 13. Словник культурних цінностей та їх складових частин: на допомогу митнику. Частина I – III / За ред. О.Л.Калашникової. – Дніпропетровськ, 2001 – 2003.
13. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів / В. О. Семків, Р. С. Шандра. – Львів: Галицький друкар, 2015. – 280 с.
14. Сланський Б. Техніка живопису та реставрації / Б. Сланський; авт. перед. та упоряд. І. Дорофієнко. – К.: Мистецтво, 2009. – 304 с. : іл.
15. Теоретичні основи товарознавства: Навчальний посібник для студентів кооперативних вищих навчальних закладів, уклад.: Ю.Т.Жук В.А.Жук,

Н.К.Кисяк та ін. К., 2000. 17.Товарознавство ювелірних товарів та годинників, уклад. Артюх Т.М.– К., 2002.

Додаткова література:

1. Бітаєв В. А., Шульгіна В. Д., Шман С. Ю. Методичні засади експертного дослідження культурних цінностей: Навч.-метод. посібн. К.: НАКККіМ, 2010. — 128 с.
2. Індутний В. В. Оцінка пам'яток культури. К.: СПД Моляр С. В., 2009. 537с.
3. Методика вивчення музейних предметів. Чинники, що впливають на процес вивчення музейного предмету [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://bookster.com.ua /seminars/question/1342](http://bookster.com.ua/seminars/question/1342)
4. Методологічні аспекти експертизи автентичності ікон [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://consumer.at.ua>
5. Мистецтвознавча експертиза [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ekspertiza.org.ua/mistetstvoznava-ekspertiza>.
6. Наукова атрибуція творів мистецтва, експертиза та оцінка культурних цінностей. Збірник конференції// За загальною редакцією Чернеця В. Г. — НАКККіМ, 2019. — 216 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації, м. Івано-Франківськ, вул. Української перемоги 34 а, Навчально-науковий інститут мистецтв, каб. 306. Сайт кафедри: https://odpmr.pnu.edu.ua/?_gl=1*391uuo*_ga*ODkyMDI2OTUxLjE2OTE0Nzc4NDI.*_ga_B6J5G9CVS8*MTY5MjUzMjYyMi45LjEuMTY5MjUzMjYyNzC4wLjAuMA.&_ga=2.126043917.1265405861.1692521273-892026951.1691477842 електронна адреса кафедри: kodpmr@pnu.edu.ua
Викладач	доцент Попенюк Юлія Анатоліївна
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: yuliya.popenyuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: 1. Положенні про запобіганні академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних
--------------------------	--

	<p>надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf , в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; 2. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf , в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацювання літератури із лекційних курсів.</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок</p>

	<p>повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із семінарських занять.</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>

Викладач Попенюк Ю.А.

